

Dragi prijatelji,
pozdravljeni iz preteklosti! Tokrat se oglašam iz veličastne Francije, leta 1682, v dobi Ludvika XIV., ki ga tu vsi poznajo kot »Sončnega kralja«. Njegov dvor je nekaj, kar besede le stežka opišejo, a poskusil vam bom prenesti vsaj kanček tega vzdušja.

Trenutno se nahajam v Versaillesu, ogromnem dvorcu, ki ga je Ludvik XIV. preuredil v simbol svoje moči in bogastva. Pravijo, da je bilo prej tu le lovsko zatočišče, zdaj pa je to središče celotne Francije. Ko sem stopil skozi vrata, me je osupnila razkošna arhitektura – marmornata tla, stene, poslikane z najlepšimi freskami, in lestenci, ki svetijo kot tisoč majhnih sonc. Sredi vsega tega pa Ludvik XIV., kralj, ki zase trdi, da je središče vesolja.

Kralj je svoj simbol, sonce, izbral z namenom. Prepričan je, da je kralj za svoje ljudstvo tako pomemben, kot je sonce za naravo. Vsak njegov korak spremljajo plemiči in služabniki, ki mu poskušajo ugaјati.

Pravzaprav so mnogi prisiljeni prebivati tu, v Versaillesu, da bi bili pod njegovo neposredno oblastjo. Tako kralj ne le obvladuje, temveč tudi nadzira vsak njihov korak.

A Versailles ni le kraj za delo, temveč tudi za razkošne zabave. Prav včeraj zvečer sem se uspel prikrasti na enega izmed njihovih plesov. V ogromni Ogledalni dvorani (Galerie des Glaces) so plemiči v najlepših oblačilih plesali pod mogočnimi lestenci. Stene, prekrite z ogledali, so ustvarjale vtis neskončnosti. Glasba, smeh in zvok korakov na marmornatih tleh – vse to je ustvarjalo pravljіčno vzdušje.

Ludvik XIV. je bil obseden s tem, da je vedno v središču pozornosti. Pravzaprav se dan na dvoru vrti okoli njega. Vsako jutro se začne s ceremonijo prebujanja – »le lever« – kjer so prisotni le najpomembnejši plemiči, ki tekmujejo za priložnost, da mu pomagajo pri oblačenju.

Vsak njegov obrok je bil predstava; plemiči so stali v krogu in občudovali, kako uživa svojo hrano. Za kralja je bil vsak trenutek priložnost za krepitev svoje veličine.

A ena stvar, ki me je presenetila, je njegov odnos do higiene. Ludvik XIV. naj ne bi bil ljubitelj umivanja. Pravijo, da se je kopal le nekajkrat v življenju, saj je verjel, da je voda lahko nevarna za zdravje. Namesto tega je uporabljal dišave,

da bi prikril vonj, in bogati vonji parfuma so dobesedno preplavljali Versailles. Zrak je bil zasičen z mešanico cvetličnih arom in luksuznih olj, kar je ustvarjalo prav posebno vzdušje.

Poleg tega so na vrtovih Versaillesa urejene veličastne fontane in vodnjaki, ki so prava mojstrovina inženirstva. Ludvik XIV. je ukazal, da morajo biti vodni tokovi sinhronizirani z njegovimi sprehodi, tako da so fontane začele brizgati vodo, ko se je kralj približal. Zdi se, kot da se narava sama priklanja njegovi volji. Vrtovi, polni cvetic in skrbno oblikovanih grmičkov, se razprostirajo, kolikor seže pogled, in so prepleteni s številnimi potmi, ki vodijo do osupljivih vodnih motivov.

Toda za tem bliščem se skriva nekaj temnejšega. Ljudje zunaj dvorca, na podeželju, niso niti malo del tega razkošja. Ko sem potoval skozi majhne vasi na poti do Versaillesa, sem videl revščino, ki si je komaj lahko predstavljate.

Ljudje delajo od zore do mraka, da pridelajo hrano, ki nato konča na kraljevi mizi. Njihove hiše so iz blata in lesa, njihova oblačila so zdelana, a kljub temu so mnogi hvaležni, da sploh preživijo. Na moje vprašanje o kralju so nekateri odgovorili le z vzdihom, drugi z jezo.

Spoznal sem tudi nekega mladeniča po imenu Jean, ki je sanjal, da bi nekoč postal del kraljeve vojske. Pripovedoval mi je, kako Ludvik XIV. širi svojo moč preko vojn in gradi Francijo kot mogočno silo. Toda Jean je bil tudi zaskrbljen. »Ljudje plačujemo vedno višje davke,« mi je rekel. »Kralj gradi palače, mi pa izgubljammo zemljo.«

Ludvik XIV. je resnični absolutist. Pravijo, da je nekoč izjavil: »Država, to sem jaz!« Njegova beseda je zakon, njegovi ukazi so neizpodbitni. Tudi verska svoboda, ki jo je nekoč omogočal Edikt iz Nantesa, je zdaj ukinjena, kar povzroča veliko nemira med protestanti.

Vidim, kako Ludvik gradi svojo Francijo, a za kakšno ceno? Dragi prijatelji, upam, da boste v prihodnosti bolje razumeli, kako naj se moč in bogastvo delita, da bosta prinesla korist vsem, ne le nekaj izbrancem. Moj čas v Franciji se izteka, a obljubljam, da se vam oglasim iz naslednjega zgodovinskega obdobja.

Vaš zvesti popotnik skozi čas, *Maksim*

